

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Українська мова

(назва)

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: обов'язкова Форма навчання: денна
Освітній ступінь: БАКАЛАВР
Галузь знань: 01 Освіта /Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта
Освітня програма: Середня освіта: біологія та здоров'я людини
Рік навчання: 1 Семестр: I
Кількість кредитів (годин): 4 (120 год.: денна форма: 8 - лекції; 40 - практичні; 72 - самостійна робота).
Мова викладання: українська
Посилання на курс в онлайн-платформі Moodle:
<http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=429>

2. Інформація про викладача (викладачів)

ПІБ: Делюсто Марина Сергіївна
Науковий ступінь, вчене звання, посада: к.філол.н., доцент кафедри української мови і літератури
Кафедра: української мови і літератури
Робочій e-mail: mdelyusto@ukr.net
Години консультацій на кафедрі: середа 14.00 – 15.00

3. Опис та мета дисципліни

Курс “Українська мова” має на меті розвивати в студентів інтерес до державної мови, розуміння її значущості у житті кожного громадянина України, формувати національно-мовну особистість, поглибити знання студентів про норми сучасної української літературної мови, підвищити та вдосконалити рівень культури мовлення майбутніх фахівців тощо. Процес навчання здійснюється з урахуванням сучасних напрацювань в українській лінгвістичній науці.

Особливу увагу зосереджено на активних процесах в орфоєпії, графіці та орфографії української мови, зокрема на змінах у правописі української мови, висвітлено проблемні та складні питання граматики української мови. Окреме місце в курсі відведено вивченню офіційно-ділового та наукового стилю української мови, їх підстилів та жанрів.

У процесі навчання передбачено використання інформації теоретичного та прикладного характеру з фонетики, лексикології, словотвору, морфеміки, морфології, синтаксису сучасної української мови, стилістики, культури мови, діалектології, риторики тощо.

4. Результати навчання

Структура курсу спрямована на сприяння усвідомленню студентами того, що українська мова є важливою ланкою підготовки сучасного фахівця, на вироблення і закріплення навичок володіння грамотним усним і писемним українським літературним мовленням.

Опанувавши цей курс, студенти

знатимуть:

- теоретичні відомості про українську літературну мову як державну, соціальні й територіальні різновиди української мови, її стилістичну диференціацію;
- особливості стилів та жанрів сучасної української літературної мови;
- знати ознаки наукового стилю, його підстилі та жанри, мовні особливості;
- науковий етикет;
- історію і сучасні проблеми української загальної і спеціальної термінології, що формувалася упродовж історичного розвитку української мови;
- основні правила українського правопису;
- синтаксичні аспекти професійного мовлення;
- призначення, кваліфікацію документів, вимоги до складання та правила їх оформлення тощо

вмітимуть:

- грамотно оформлювати тексти різних стилів;
- володіти різними видами усного спілкування, готуватися до публічного виступу;
- створювати наукові тексти професійного спрямування українською мовою;
- складати різні типи документів, правильно добираючи мовні засоби, що репрезентують їх специфіку;
- послуговуватися лексикографічними джерелами (словниками) та іншою допоміжною довідковою літературою, необхідною для самостійного вдосконалення мовної культури;
- висловлювати державною мовою відповідно до наявних вимог отримані науково-дослідні результати в усній і писемній формах з необхідною точністю та повнотою тощо.

5. Структура дисципліни

Денна форма навчання

Тема № 1. Вступ. Українська мова серед інших мов світу

Перелік питань/завдань, що вноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Мова як суспільне явище. Функції мови. Сутність мови. 2. Українська мова – національна мова українського народу. 3. Місце української мови серед інших слов'янських. 4. Походження української мови. Літературний і діалектний різновиди	1. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. URL: http://cul.com.ua/preview/Ukr_mova_za_prof_Gricenko.pdf 2. Гриценко П. Українська мова: державна і державотворча. Український інформаційний простір. Число 2. К., 2014. С. 19–27. 3. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: Підручник. 2-ге видання. К.: ВЦ Академія», 2006. 368 с. 4. Сучасна українська літературна мова : підручн. / За ред. А. П. Гриценка. 3-тє вид. К. : Вища школа, 2002. 439 с.

української мови. Її соціальна диференціація.	5. Сучасна українська літературна мова. Підручн. / За ред. М. Я. Плющ. 7-ме вид. К. : Вища школа, 2009. 430 с. 6. Українська мова. Енциклопедія. К., 2007. 684 с.
Практичне заняття (2 год.): 1. Стил ь як функціональний різновид літературної мови. 2. Специфіка стилістичної системи української мови. 3. Стили сучасної української літературної мови. Основні ознаки стилів. 4. Поняття індивідуального стилю.	1. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. URL: http://cul.com.ua/preview/Ukr_mova_za_prof_Gricenko.pdf 2. Сучасна українська літературна мова : підручн. / За ред. А. П. Гриценка. 3-те вид. К. : Вища школа, 2002. 439 с. 3. Сучасна українська літературна мова. Підручн. / За ред. М. Я. Плющ. 7-ме вид. К. : Вища школа, 2009. 430 с. 4. Українська мова. Енциклопедія. К., 2007. 684 с. 5. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. URL: https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf
Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект відповідей на питання практичного заняття, опрацювавши список рекомендованої літератури, виконати письмові завдання; термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до завершення теоретичного навчання; додаткові вимоги: відсутність плагіату, усне опитування щодо знання змісту конспектованого матеріалу.	1. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. URL: http://cul.com.ua/preview/Ukr_mova_za_prof_Gricenko.pdf 2. Сучасна українська літературна мова : підручн. / За ред. А. П. Гриценка. 3-те вид. К. : Вища школа, 2002. 439 с. 3. Сучасна українська літературна мова. Підручн. / За ред. М. Я. Плющ. 7-ме вид. К. : Вища школа, 2009. 430 с. 4. Українська мова. Енциклопедія. К., 2007. 684 с. 5. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. URL: https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf 6. Український правопис. 2019. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf

Тема № 2. Фонетика української мови

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Практичне заняття (2 год.): 1. Предмет і завдання фонетики. Артикуляційний, акустичний, перцептивний та функціональний аспекти вивчення звуків. Звук як фонетичне явище. 2. Проблематика класифікації звуків. Характеристика голосних звуків української мови. 3. Характеристика приголосних звуків української мови. 4. Чергування приголосних. Правопис дзвінких та глухих приголосних.	1. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. URL: http://cul.com.ua/preview/Ukr_mova_za_prof_Gricenko.pdf 2. Сучасна українська літературна мова : підручн. / За ред. А. П. Гриценка. 3-те вид. К. : Вища школа, 2002. 439 с. 3. Сучасна українська літературна мова. Підручн. / За ред. М. Я. Плющ. 7-ме вид. К. : Вища школа, 2009. 430 с. 4. Українська мова. Енциклопедія. К., 2007. 684 с. 5. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. URL: https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf
Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект відповідей на питання практичного заняття, опрацювавши список рекомендованої літератури, виконати письмові завдання; термін	1. Сучасна українська літературна мова : підручн. / За ред. А. П. Гриценка. 3-те вид. К. : Вища школа, 2002. 439 с. 2. Сучасна українська літературна мова. Підручн. / За ред. М. Я. Плющ. 7-ме вид. К. :

<p>виконання: не пізніше ніж за тиждень до завершення теоретичного навчання; додаткові вимоги: відсутність плагіату, усне опитування щодо знання змісту конспектованого матеріалу.</p>	<p>Вища школа, 2009. 430 с. 3. Українська мова. Енциклопедія. К., 2007. 684 с. 4. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. URL: https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf</p>
--	---

Тема № 3. Активні процеси в орфоєпії, графіці та орфографії української мови

Перелік питань/завдань, що вноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Практичне заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> Орфоєпія сучасної української літературної мови. Поняття орфоєпії, орфоєпічної норми. Погляди на природу складу. Типи складів в українській мові. Графіка української мови. Поняття графеми. Фонематичний і складовий принципи української графіки. Алфавіт української мови. Українська орфографія. Поняття орфограми. Написання слів за фонематичним, традиційним, морфологічним та смисловим принципом орфографії. 	<ol style="list-style-type: none"> Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. URL: http://cul.com.ua/preview/Ukr_mova_za_prof_Gricenko.pdf Сучасна українська літературна мова : підручн. / За ред. А. П. Гриценка. 3-тє вид. К. : Вища школа, 2002. 439 с. Сучасна українська літературна мова. Підручн. / За ред. М. Я. Плющ. 7-ме вид. К. : Вища школа, 2009. 430 с. Українська мова. Енциклопедія. К., 2007. 684 с. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. URL: https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf Український правопис. 2019. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf
<p>Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект відповідей на питання практичного заняття, опрацювавши список рекомендованої літератури, виконати письмові завдання; термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до завершення теоретичного навчання; додаткові вимоги: відсутність плагіату, усне опитування щодо знання змісту конспектованого матеріалу.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. URL: http://cul.com.ua/preview/Ukr_mova_za_prof_Gricenko.pdf Сучасна українська літературна мова : підручн. / За ред. А. П. Гриценка. 3-тє вид. К. : Вища школа, 2002. 439 с. Сучасна українська літературна мова. Підручн. / За ред. М. Я. Плющ. 7-ме вид. К. : Вища школа, 2009. 430 с. Українська мова. Енциклопедія. К., 2007. 684 с. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. URL: https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf Український правопис. 2019. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf

Тема № 4. Зміни у словотворчій системі української мови

Перелік питань/завдань, що вноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
---	---

<p>Практичне заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Морфеміка. 2. Поняття про морфему. Морфема і морф. 3. Типи морфем та їх значення. 4. Морфемний склад слова. 5. Принципи правопису значущих частин слова. 6. Словотвір. Способи словотворення. 7. Творення і правопис імен по батькові. 8. Прості, складні і складені слова. Творення і правопис складних слів. 9. Правопис приголосних у кінці префіксів. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. URL: http://cul.com.ua/preview/Ukr_mova_za_prof_Gricenko.pdf 2. Сучасна українська літературна мова : підручн. / За ред. А. П. Гриценка. 3-тє вид. К. : Вища школа, 2002. 439 с. 3. Сучасна українська літературна мова. Підручн. / За ред. М. Я. Плющ. 7-ме вид. К. : Вища школа, 2009. 430 с. 4. Українська мова. Енциклопедія. К., 2007. 684 с. 5. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. URL: https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf
<p>Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект відповідей на питання практичного заняття, опрацювавши список рекомендованої літератури, виконати письмові завдання; термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до завершення теоретичного навчання; додаткові вимоги: відсутність плагіату, усне опитування щодо знання змісту конспектованого матеріалу.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. URL: http://cul.com.ua/preview/Ukr_mova_za_prof_Gricenko.pdf 2. Сучасна українська літературна мова : підручн. / За ред. А. П. Гриценка. 3-тє вид. К. : Вища школа, 2002. 439 с. 3. Сучасна українська літературна мова. Підручн. / За ред. М. Я. Плющ. 7-ме вид. К. : Вища школа, 2009. 430 с. 4. Українська мова. Енциклопедія. К., 2007. 684 с. 5. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. URL: https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf

Тема № 5. Проблемні питання морфології та синтаксису української мови

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Практичне заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Іменник як частина мови. 2. Лексико-граматичні розряди іменників. 3. Поділ іменників на відміни та групи. 4. Відмінкові закінчення іменників. 5. Категорія роду іменників. Спільний рід. 6. Розподіл незмінюваних іменників за родами. 7. Категорія числа іменників. Однинні і множинні іменники. 8. Правопис закінчень іменників. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горпинич В. О. Морфологія української мови: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Видавничий центр «Академія», 2004. 336 с. 2. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія: Навч. посіб. К.: Вища шк., 1999. 206 с. 3. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія. Київ, 2017. 752 с. 4. Сучасна українська мова. Морфологія.: підручник / За ред. А. К. Мойсеєнка. К. : Знання, 2013. 524 с. 5. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. URL: https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf

<p>Практичне заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закінчення іменників II відміни чоловічого роду в родовому відмінку однини. 2. Закінчення іменників II відміни в родовому відмінку множини. 3. Особливості правопису іменників II відміни в інших відмінках. 4. Істоти/ неістоти і словозміна. 5. Вживання великої літери. 6. Правопис іменників III відміни в орудному відмінку однини. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горпинич В. О. Морфологія української мови: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Видавничий центр «Академія», 2004. 336 с. 2. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія: Навч. посіб. К.: Вища шк., 1999. 206 с. 3. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія. Київ, 2017. 752 с. 4. Сучасна українська мова. Морфологія.: підручник / За ред. А. К. Мойсеєнка. К. : Знання, 2013. 524 с. 5. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. URL: https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf
<p>Практичне заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Прикметник як частина мови. Словозміна прикметників. 2. Лексико-граматичні розряди прикметників. 3. Правопис закінчень прикметників. 4. Інші частини мови з прикметниковою словозміною. 5. Категорія ступеня порівняння прикметників та прислівників та її форми. 6. Творення і правопис вищого ступеня порівняння прикметників. 7. Творення і правопис присвійних прикметників. 8. Винятки в утворенні ступенів порівняння якісними прикметниками. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горпинич В. О. Морфологія української мови: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Видавничий центр «Академія», 2004. 336 с. 2. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія: Навч. посіб. К.: Вища шк., 1999. 206 с. 3. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія. Київ, 2017. 752 с. 4. Сучасна українська мова. Морфологія.: підручник / За ред. А. К. Мойсеєнка. К. : Знання, 2013. 524 с. 5. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. URL: https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf
<p>Практичне заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Числівник як частина мови. 2. Розряди числівників. 3. Правопис відмінкових форм числівників. 4. Правопис складних числівників і відчислівникових складних слів. 5. Зв'язок числівників з іменниками. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горпинич В. О. Морфологія української мови: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Видавничий центр «Академія», 2004. 336 с. 2. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія: Навч. посіб. К.: Вища шк., 1999. 206 с. 3. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія. Київ, 2017. 752 с. 4. Сучасна українська мова. Морфологія.: підручник / За ред. А. К. Мойсеєнка. К. : Знання, 2013. 524 с. 5. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. URL: https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf

<p>Практичне заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Займенник як частина мови. 2. Розряди займенників. 3. Відмінювання і правопис займенників. 4. Вживання займенників. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горпинич В. О. Морфологія української мови: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Видавничий центр «Академія», 2004. 336 с. 2. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія: Навч. посіб. К.: Вища шк., 1999. 206 с. 3. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія. Київ, 2017. 752 с. 4. Сучасна українська мова. Морфологія.: підручник / За ред. А. К. Мойсеєнка. К. : Знання, 2013. 524 с. 5. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. URL: https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf
<p>Практичне заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дієслово як частина мови. 2. Система дієслівних форм. 3. Граматичні категорії дієслова та їх форми. 4. Неозначена форма дієслова (інфінітив). 5. Минулий час. Умовний спосіб. 6. Дієвідміна дієслова. Визначення дієвідмини за інфінітивом. 7. Правопис закінчень дієслів у теперішньому і простому майбутньому часах. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горпинич В. О. Морфологія української мови: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Видавничий центр «Академія», 2004. 336 с. 2. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія: Навч. посіб. К.: Вища шк., 1999. 206 с. 3. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія. Київ, 2017. 752 с. 4. Сучасна українська мова. Морфологія.: підручник / За ред. А. К. Мойсеєнка. К. : Знання, 2013. 524 с. 5. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. URL: https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf
<p>Практичне заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чергування приголосних у дієсловах. 2. Складний і складений майбутні часи. 3. Наказовий спосіб. 4. Неособові форми дієслова. Активні дієприкметники. 5. Пасивні дієприкметники. 6. Безособові форми на <i>-но</i>, <i>-то</i>. 7. Дієприслівники. Творення і вживання дієприслівників. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горпинич В. О. Морфологія української мови: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Видавничий центр «Академія», 2004. 336 с. 2. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія: Навч. посіб. К.: Вища шк., 1999. 206 с. 3. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія. Київ, 2017. 752 с. 4. Сучасна українська мова. Морфологія.: підручник / За ред. А. К. Мойсеєнка. К. : Знання, 2013. 524 с. 5. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. URL: https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf

<p>Практичне заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Незмінювані частини мови. Прислівник. Прийменник. Сполучник. Частка. Вигук. 2. Службові частини мови та вигук. 3. Прислівник як частина мови. 4. Правопис прислівників, утворених від прикметників. 5. Правопис прислівників, утворених поєднанням прийменника з іменником. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горпинич В. О. Морфологія української мови: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Видавничий центр «Академія», 2004. 336 с. 2. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія: Навч. посіб. К.: Вища шк., 1999. 206 с. 3. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія. Київ, 2017. 752 с. 4. Сучасна українська мова. Морфологія.: підручник / За ред. А. К. Мойсеєнка. К. : Знання, 2013. 524 с. 5. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. URL: https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf
<p>Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект відповідей на питання практичних занять, опрацювавши список рекомендованої літератури, виконати письмові завдання; термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до завершення теоретичного навчання; додаткові вимоги: відсутність плагіату, усне опитування щодо знання змісту конспектованого матеріалу.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горпинич В. О. Морфологія української мови: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Видавничий центр «Академія», 2004. 336 с. 2. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія: Навч. посіб. К.: Вища шк., 1999. 206 с. 3. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія. Київ, 2017. 752 с. 4. Сучасна українська мова. Морфологія.: підручник / За ред. А. К. Мойсеєнка. К. : Знання, 2013. 524 с. 5. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. URL: https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf

Тема №6. Культура української мови

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мова і культура. Поняття «культури мови». Культура мовлення як лінгводидактична наука. 2. Мовна освіта. Мовне виховання. Мовленнєва поведінка. 3. Професійна мовнокомунікативна компетенція. 4. Основні закони спілкування. 5. Мовна норма як лінгвістична категорія. 6. Поняття загальномовної норми української мови. Літературна мова і норма. Типи літературної норми. Стильова норма. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. К.: Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с. 2. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови. URL: http://194.44.152.155/elib/local/sk710976.pdf 3. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. К.: Алерта, 2010. 696 с. 4. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. К.: Каравела, 2008. 342 с.

<p>Практичне заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культура мови і мовлення. 2. Мовленнєвий етикет і культура мовлення. 3. Основні етикетні ситуації та формули. 4. Термінологія як основа жанрів професійної сфери. 5. Фіксація мовної норми у словниках. Види словників. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. К.: Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с. 2. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови. URL: http://194.44.152.155/elib/local/sk710976.pdf 3. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. К.: Алерта, 2010. 696 с. 4. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. К.: Каравела, 2008. 342 с.
<p>Практичне заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лексичні норми. 2. Точність мовлення та слововживання. Вибір слова (полісемія, омонімія, синонімія, паронімія). 3. Чистота мовлення. Просторічні слова, слова-паразити, діалектизми, суржик. 4. Фразеологізми та їх різновиди. 5. Мовні штампи та канцеляризми. 6. Плеоназм і тавтологія. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. К.: Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с. 2. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови. URL: http://194.44.152.155/elib/local/sk710976.pdf 3. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. К.: Алерта, 2010. 696 с. 4. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. К.: Каравела, 2008. 342 с.
<p>Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект відповідей на питання практичних занять, опрацювавши список рекомендованої літератури, виконати письмові завдання; термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до завершення теоретичного навчання; додаткові вимоги: відсутність плагіату, усне опитування щодо знання змісту конспектованого матеріалу.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. К.: Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с. 2. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови. URL: http://194.44.152.155/elib/local/sk710976.pdf 3. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. К.: Алерта, 2010. 696 с. 4. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. К.: Каравела, 2008. 342 с.

Тема № 7. Комунікативно-риторичні якості мовлення

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Практичне заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія вивчення та визначення комунікативно-риторичних якостей мовлення. 2. Правильність як основна комунікативна ознака мовлення. 3. Змістовність і точність. 4. Чистота мовлення як комунікативна ознака. Засоби творення доречності. 5. Багатство та різноманітність мовлення. Логіка як метод переконання аудиторії. Основні види логічних помилок. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. К.: Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с. 2. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови. URL: http://194.44.152.155/elib/local/sk710976.pdf 3. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. К.: Алерта, 2010. 696 с. 4. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. К.: Каравела, 2008. 342 с.

<p>Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект відповідей на питання практичних занять, опрацювавши список рекомендованої літератури, виконати письмові завдання; термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до завершення теоретичного навчання; додаткові вимоги: відсутність плагіату, усне опитування щодо знання змісту конспектованого матеріалу.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. К.: Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с. 2. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови. URL: http://194.44.152.155/elib/local/sk710976.pdf 3. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. К.: Алерта, 2010. 696 с. 4. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. К.: Каравела, 2008. 342 с.
---	---

Тема № 8. Ділові папери як засіб писемної комунікації

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття ділового спілкування. 2. Документ і правила його складання. 3. Критерії класифікації документів. 4. Структура тексту документа. Національний стандарт України. 5. Зміст і розташування реквізитів документів. 6. Різновиди документів. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бибик С. П., Сюта Г. М. Ділові документи та правові папери. Харків : Фоліо, 2005. 493 с. 2. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови. URL: http://194.44.152.155/elib/local/sk710976.pdf 3. Шевчук С. В. Ділове мовлення для державних службовців: Навчальний посібник. К.: Арій, 2008. 424 с. 4. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. К.: Алерта, 2010. 696 с. 5. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. К.: Каравела, 2008. 342 с.
<p>Практичне заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Документи щодо особового складу (автобіографія, заповіт, заява, пропозиція, рапорт, резюме, скарга). 2. Довідково-інформаційні документи (довідка, доповідна записка, звіт, огляд, посвідчення, пояснювальна записка, протокол, витяг з протоколу, запрошення, оголошення, телеграма, доручення, квитанція, перелік, розписка). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бибик С. П., Сюта Г. М. Ділові документи та правові папери. Харків : Фоліо, 2005. 493 с. 2. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови. URL: http://194.44.152.155/elib/local/sk710976.pdf 3. Шевчук С. В. Ділове мовлення для державних службовців: Навчальний посібник. К.: Арій, 2008. 424 с. 4. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. К.: Алерта, 2010. 696 с. 5. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. К.: Каравела, 2008. 342 с.
<p>Практичне заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ділове листування. 2. Класифікація листів. Реквізити листів та їх оформлення. 3. Звертання у листах, початкові фрази різних типів листів. 4. Завершальні речення листа. Прощальні фрази листа. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бибик С. П., Сюта Г. М. Ділові документи та правові папери. Харків : Фоліо, 2005. 493 с. 2. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови. URL: http://194.44.152.155/elib/local/sk710976.pdf 3. Шевчук С. В. Ділове мовлення для державних службовців: Навчальний

<p>5. Типові мовні звороти листів-вибачень, листів-подяк, листів-вітань.</p> <p>6. Різниця між характеристикою і рекомендаційним листом.</p>	<p>посібник. К.: Арій, 2008. 424 с.</p> <p>4. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. К.: Алерта, 2010. 696 с.</p> <p>5. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. К.: Каравела, 2008. 342 с.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект відповідей на питання практичних занять, опрацювавши список рекомендованої літератури, виконати письмові завдання; термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до завершення теоретичного навчання; додаткові вимоги: відсутність плагіату, усне опитування щодо знання змісту конспектованого матеріалу..</p>	<p>1. Бибик С. П., Сюта Г. М. Ділові документи та правові папери. Харків : Фоліо, 2005. 493 с.</p> <p>2. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови. URL: http://194.44.152.155/elib/local/sk710976.pdf</p> <p>3. Шевчук С. В. Ділове мовлення для державних службовців: Навчальний посібник. К.: Арій, 2008. 424 с.</p> <p>4. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. К.: Алерта, 2010. 696 с.</p> <p>5. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. К.: Каравела, 2008. 342 с.</p>

Тема № 9. Характеристика функціонального наукового стилю української мови та його жанрів

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <p>1. Науковий стиль: загальна характеристика.</p> <p>2. Становлення і розвиток наукового стилю української мови.</p> <p>3. Особливості наукового тексту.</p> <p>4. Анотування і реферування наукових текстів.</p> <p>5. Оформлення результатів науково-дослідної діяльності студентів.</p>	<p>1. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови. К: Центр навчальної літератури, 2006. 312 с.</p> <p>2. Основи наукового мовлення: навч.-метод, посібн. / Уклад. Т. В. Симоненко. Черкаси: ЧНУ ім. Богдана Хмельницького. 2005. 80 с.</p> <p>3. Семеног О. М. Культура наукової української мови: навчальний посібник для студ. вищих навчальних закладів. URL: https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/131.pdf</p> <p>4. Українська мова. Енциклопедія. К., 2007. 856 с.</p>
<p>Практичне заняття (2 год.):</p> <p>1. Характеристика наукового стилю.</p> <p>2. Підstilі та жанри наукового стилю.</p> <p>3. Визначення і призначення анотації. Види анотацій. Структура і зміст анотації. Вимоги до анотацій.</p> <p>4. Визначення і призначення реферату. Види рефератів. Структура і зміст реферату. Вимоги до реферату.</p>	<p>1. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови. К: Центр навчальної літератури, 2006. 312 с.</p> <p>2. Основи наукового мовлення: навч.-метод, посібн. / Уклад. Т. В. Симоненко. Черкаси: ЧНУ ім. Богдана Хмельницького. 2005. 80 с.</p> <p>3. Семеног О. М. Культура наукової української мови: навчальний посібник для студ. вищих навчальних закладів. URL: https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/131.pdf</p> <p>4. Українська мова. Енциклопедія. К., 2007. 856 с.</p>

<p>Практичне заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні види і форми перекладу. 2. Типові помилки під час перекладу наукових текстів українською мовою. Переклад термінів. 3. Особливості редагування наукового тексту. 4. Найпоширеніші синтаксичні помилки у наукових текстах та шляхи їх уникнення. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови. К: Центр навчальної літератури, 2006. 312 с. 2. Основи наукового мовлення: навч.-метод, посібн. / Уклад. Т. В. Симоненко. Черкаси: ЧНУ ім. Богдана Хмельницького. 2005. 80 с. 3. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навчальний посібник для студ. вищих навчальних закладів. URL: https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/131.pdf 4. Українська мова. Енциклопедія. К., 2007. 856 с.
<p>Практичне заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості усного наукового мовлення. 2. Композиційно-логічна побудова усної наукової доповіді, виступу. 3. Мовна особистість доповідача. 4. Наукові заходи як засіб виявлення культури наукової мови. Наукова конференція. Науковий діалог. Дискусія. Наукова суперечка. Електронна презентація наукового виступу. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови. К: Центр навчальної літератури, 2006. 312 с. 2. Основи наукового мовлення: навч.-метод, посібн. / Уклад. Т. В. Симоненко. Черкаси: ЧНУ ім. Богдана Хмельницького. 2005. 80 с. 3. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навчальний посібник для студ. вищих навчальних закладів. URL: https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/131.pdf 4. Українська мова. Енциклопедія. К., 2007. 856 с.
<p>Завдання для самостійної роботи: Скласти конспект відповідей на питання практичних занять, опрацювавши список рекомендованої літератури, виконати письмові завдання; створити презентацію; термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до завершення теоретичного навчання; додаткові вимоги: відсутність плагіату, усне опитування щодо знання змісту конспектованого матеріалу.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови. К: Центр навчальної літератури, 2006. 312 с. 2. Основи наукового мовлення: навч.-метод, посібн. / Уклад. Т. В. Симоненко. Черкаси: ЧНУ ім. Богдана Хмельницького. 2005. 80 с. 3. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навчальний посібник для студ. вищих навчальних закладів. URL: https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/131.pdf 4. Українська мова. Енциклопедія. К., 2007. 856 с.

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять.

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на практичних заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, був відсутній на практичному занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на

модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності.

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських роботах є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форма проміжного контролю

Модульна контрольна робота (проводиться в письмовій формі, кожен варіант включає 3 питання, з них перше – тести, друге – теоретичне, третє – практичне, відповіді на які дають можливість всебічно оцінити рівень знань студента).

Зразок модульної контрольної роботи

Варіант №1

I. Розв'язати тести:

1. Де всі словосполучення правильні?

- а) взяти участь, згідно до постанови;
- б) приймати участь, відповідно до постанови;
- в) згідно з постановою, брати участь;
- г) приймати участь, за постановою.

...

II. Опишіть принципи правопису української мови.

III. Переписати, вставляючи на місці крапок, де треба, пропущені букви чи апостроф і потрібні розділові знаки.

Освіта забе...печує віл...не володін...я д...ржавною рідною й кіл...кома іноземними мовами. Р...алізація мовної стратегії ...дійс...нюєт...ся комплексним і послідовним упроваджен...ям адміністративних науково-м...тодичних роз...яс...нювал...но-пропагандис...с...ких заходів (*Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті*).

Форма підсумкового контролю – залік

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
1-50	не зараховано

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
------------------------------------	--	---

Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)
-------------------------------------	-------------------------------------	--------------------------------------

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Індивідуальне науково-дослідне завдання	5
Презентація	5
Анотування та реферування наукових праць	5

Оцінювання *ІНДЗ* здійснюється за такими критеріями: правильність складання та оформлення, наявність всіх компонентів у вступі, відповідність вимогам академічного письма. Критеріями оцінювання *презентації* є повнота, технічна якість висвітлюваного матеріалу, рівень обізнаності студента в означеній проблемі. Критеріями оцінювання *анотування та реферування наукових праць* є вміння обирати головні тези зі статті, стисло описувати зміст та основні результати дослідження.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Проміжний контроль з означеного курсу проводиться у вигляді модульної контрольної роботи. Відповідь на кожне питання оцінюється за 5-бальною шкалою, і на основі середнього арифметичного здійснюється виведення остаточної оцінки за нижчеподаною таблицею. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

Викладач

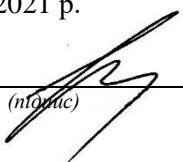

(підпис)

М. С. Делюсто
(ПІБ)

Затверджено на засіданні кафедри української мови і літератури
протокол № __1__ від «01» вересня 2021 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

А. О. Колесников
(ПІБ)